

Sprīdītis – laimes meklētājs

Pirmais tēlojums, 1. skats

1. Pabeidz teikumus! Salīdzini!

Senatnē

Zemnieku istaba bija _____

Gar sienām atradās _____

Istabā vēl atradās _____

Uz lokanām kārtīm bija _____

Krāsns bija _____

Viss bija _____

Sprīdītis sēž uz ķebliša un _____

Mūsdienās

Mūsu (klase, dzīvoklis, māja) ir _____

Tur atrodas _____

Trauki mūsdienās ir _____

Siltumu telpās nodrošina _____

Bērni (ko dara?) _____

2. Kādi tēli darbojas?

3. Kurš no tēliem to dara?

“staigā pa istabu” _____

“naigi vien nododas darbam” _____

“iziet ārā” _____

“izvelk no bikšu kabatas ripu” _____

“no otras kabatas izvelk kārklu stabulīti” _____

“pamēģina, vai varēs pūst” _____

“kravājas gar bļodām” _____

4. Izvēlies pareizo atbildi!

Ko Sprīdītis vēlas?

- a) grebt karotes
- b) laisties projām
- c) pagulēt

Kā Sprīdītis uzrunā pamāti?

- a) “Ko tu tur?”
- b) “Nemāni mani!”
- c) “Jūs tak redzat.”

Kas Sprīdītim jādara?

- a) pa pasauli apkārt jāblandās
- b) jāārstējas, jo nevar ne pirksta pakustināt
- c) jāgana pa mežu govīs

Pirmais tēlojums, 5. skats

1. Kādi tēli darbojas?

S _ _ _ _ _ s L _ _ _ _ _ e
V _ _ _ _ _ e

2. Kurš tēls to saka?

“Kauns! Kas tā dara! Lieli cilvēki.”

- a) Lienīte
- b) vecmāmiņa
- c) Sprīdītis

“Ne es no tevis kā gribu, ne man kā vajag.”

- a) Lienīte
- b) vecmāmiņa
- c) Sprīdītis

“Es gan zinu, kur lielā lāpsta, bet es neteikšu.”

- a) Lienīte
- b) vecmāmiņa
- c) Sprīdītis

3. Par kuru tēlu tas ir sacīts?

“Pakampa putru un aizskrēja uz lauku pie arājiem.” *Par* _____

“Kas tā man par labo, apsmej vien!” *Par* _____

“Kā pelīte esmu tevi vilkusi.” *Par* _____

4. Ar katru no burtiem uzraksti iespējamās cilvēka rakstura īpašības!

L _____

I _____

E _____

N _____

Ī _____

T _____

E _____

Otrais tēlojums, 1., 2. skats

1. Kā sauc Vēja mātes dēlus? Kāda lente kuram jāuzsien?

2. Kā raksturo katru no dēliem?

A _____ ir s _____ b _____

D _____ ir v _____ l _____

R _____ ir n _____

Z _____ ir v _____

3. Kādas spējas ir katram no Vēja dēliem?

A _____ sāk _____

D _____ sāk _____

R _____ sāk _____

Z _____ sāk _____

4. Kādu piemiņas lietu iedeva Sprīdītim? _____

Trešais tēlojums, 1., 2. skats

1. Izvēlies pareizo atbildi!

Ko mežā dara Milzis?

- a) liek bērniem lasīt zemenes, lai vārītu ievārījumu
- b) dzen bērnus uz savu midzeni, lai apēstu
- c) rauj kokus, lai sagatavotu malku

Kā Sprīdītīm palīdz svilpīte?

- a) liek Milzim lēkāt un dejot
- b) liek Milzim aizmigt uz ilgu laiku
- c) liek Milzim palikt ļoti maziņam

Kā Meža māte atalgo Sprīdīti?

- a) palīdz salasīt meža zemenes
- b) iedod daudz naudas
- c) iedod zaļu sprunguliņu

2. Ieraksti trūkstošos vārdus no teksta!

Tu man _____ nodarīji,

Manus bērnus _____ .

Nu es tev par _____

Arī tagad _____ !

Skaties, šito _____ !

Tikai _____ viņu!

Ja pie tā kāds _____ ,

Tā kā _____ ,

_____ neaties,

Kamēr teiksi: _____ !

3. Iztēlojies Milzi vai Meža māti! Vienu uzzīmē!

Ceturtais tēlojums, 4., 7. skats

1. Izvēlies pareizo atbildi!

Kas Sīkstulim lūdza naktsmājas?

- a) Vecais vīriņš
- b) Sprīdītis
- c) Kalpone

Kas mācīja, ka melot nevajag?

- a) Sīkstulis
- b) Vecais vīriņš
- c) Kalpone

Kas aizstāvēja Veco vīriņu?

- a) Sprīdītis
- b) Kalpone
- c) Sīkstulis

2. Kādi pārbaudījumi Sprīdītim jāizcieš?

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

3. Izvēlies pareizo atbildi!

Ko Vecais vīrs iedeva Sprīdītim?

- a) dimanta oliņu
- b) gredzentiņu
- c) daiļu trauciņu

Kurp gulbītis Sprīdīti aizvedīs?

- a) tur, kur vislabāk klājas
- b) uz Laimīgo zemi
- c) uz mājām

Ko Sprīdītis nolēma darīt?

- a) kārtīgi izgulēties
- b) iet laimi meklēt
- c) glābt ķēniņa meitu

Septītais tēlojums, 1., 2., 3., 4. skats

1. Kurš to teica?

“Manu Sprīdīti! Kā mēs tevi gaidījām!” _____

“Kā manas acis vēl to pieredzēja!” _____

“Pārnāci nu gan mājās. Labi jau gan.” _____

“Tā nemaz pasaulē neiet, kā domā. Pavisam citādi.” _____

2. Izvēlies pareizo atbildi!

Kas vēl atnāca uz mājām?

- a) Vēja māte
- b) Ķēniņš
- c) Sīkstulis

Ko Ķēniņš gribēja zināt?

- a) kā Sprīdītis pieveica nelabo
- b) vai Sprīdītis atteiksies no pusķēniņa valsts
- c) kur Sprīdītis lika savus ieročus

Ko Sprīdītis prasīja ķēniņam?

- a) lai iedod naudu, cik var kuļķenē ielasīt
- b) lai princese Zeltīte kļūst par sievu
- c) lai galma ļaudis piedalās pavasara ielīgošanā

Ko Sprīdītis nolēma darīt ar naudu?

- a) uzcelt jaunu māju
- b) iedot katram pa dukātam
- c) visiem godīgi sadalīt

3. Burtu virknē sameklē īpašības, kas raksturo Sprīdīti!

Pieklājīgsstrādīgsbezbailīgspriecīgsdraisksapzinīgsstiprslaipnsātrs
apņēmīgsdrošsapķērīgsvērīgsgodīgsneatlaidīgspacietīgssirsniņgs

Anna Brigadere. "Sprīdītis"

Saīsināts teksts.

Pirmais tēlojums

Zema, piekvēpusi zemnieku istaba. Gultas gar sienām, galds un soli. Uz līkstīm* māla trauki. Istabā liela, četrstūraina krāsns. Viss ļoti nabadzīgs.

Sprīdītis sēž uz ķeblīša un grebj ar grebli koka karotes. Kad **pamāte** staigā pa istabu, Sprīdītis naigi vien nododas darbam, bet, tikko viņa iziet ārā, viņš izvelk no bikšu kabatas ripu un ņemas to drāzt*. Iziet pamāte pa otru lāgu, tad viņš atkal no otras kabatas izvelk stabuli un pamēģina, vai varēs pūst.

* *Līkstis – lokanas kārtis.*

* *Drāzt – apstrādājot ar nazi vai citu asu rīku kādu materiālu, gatavot (priekšmetu).*

1. skats

Sprīdītis, pamāte.

Sprīdītis (*drāž ripu, savā nodabā priecādamies*).

Pamāte (*dzirdama aiz durvīm. Ienāk*).

Sprīdītis (*pamātei ienākot, noglabā ripu un sāk grebt karoti*).

Pamāte (*bargi un pavēloši*). Nu, kas ir ar karotēm? Vai drīz būs gatavas?

Sprīdītis. Būs, būs!

Pamāte (*draudoši*). Nu, palūko. Es jau teicu, ka šodien aiznesīšu duci* Ļenkanu mātei. Svētdien Ļenkanu Mārei kāzas, ko tad liks viesiem priekšā?

Sprīdītis. Kut'* es līdz svētdienai varu duci pataisīt. Šodien jau piektdiena.

Pamāte. Kas taisa, tas pataisa. Bet tu jau esi ar kruķi kruķējams. Ko mani bērni visu neizdara! (*Sūrojas.*) Nevaru nemaz izprast, kam man tāds krusts ar tevi uzlikts.

Sprīdītis. Kas ta par krustu. Laižat tik mani projām, un tad nebūs krusta.

Pamāte (*tītina**). Ečekā! Tas jau tev patiktu. Pa pasauli apkārt blandīties, tas jau tev patiktu. Lai ta mēs vai sitamies nost. Lai ta mēs vai mirstam badā.

Sprīdītis. Jūs jau teicāt, ka es nekā nestrādājot.

Pamāte. Nestrādā ar. Barojams, kopjams, tas tu esi. Kur tagad varētu mums maizes kumosu pasniegt! Bet – ače – netiksi un netiksi projām. (*Kravājas gar bļodām.*)

Sprīdītis (*sāk drāzt ripu*).

Pamāte (*atgriežas*). Ko tu tur? Kas tev tur bija, ko tu tur dari?

Sprīdītis (*paslēpj ripu*). Karotes grebu. Jūs tak redzat.

Pamāte. Nebij tev karotes. Rādi šurp!

Sprīdītis (*atļaujas**). Nu, meklējiet, meklējiet. Kas cits man bij?

Pamāte (*izčamda Sprīdīti no galvas līdz kājām, nekā neatrod*). Nu, es tik tev saku, piesargies mani mānīt! (*Izkrej ar bļodu ārā.*)

Sprīdītis (*izņem kārkla svilpīti un sāk ar to darboties*).

Pamāte (*pabāž galvu pa durvīm*). Ko tu tur atkal! Tu tak svilpi? Kas tev bij rokā?

Sprīdītis (*noslēpj svilpi piedurknē*). Āre, karote!

Pamāte. Tev bij kas cits rokā! Nemāni mani! (*Cilā viņa rokas.*) Kāpēc tev šī roka tāda stīva?

Sprīdītis. Vai, vai, vai! Tas jau man no grebšanas. Nevaru ne pirksta pakustināt. Vai, vai, vai!

Pamāte (*atlaižas*). Nu, pielūko! Ja nebūsi līdz vakaram gatavs, tad ieslēgšu tevi pa nakti klētiņā un miega neļaušu neviena acu paņēmienu*.

Sprīdītis (*kasa galvu, bažīgs*). Kā tad es varu būt gatavs? Man jau jāgana pa mežu govīs. Vai tur varu grebt karotes?

Pamāte. Tā nav mana darīšana. Klausī, ko saku! Putraima vairs nav neviena mājā, un Ļenkanu māte man apsolīja veselu kulīti putraimu.

Sprīdītis. Kam tad es vien tas pelnītājs! Kāpēc tad jūsu bērni... (*Nobijies aiztur muti.*)

Pamāte (*to pārtrauc*). Ko, ko? Tu manus bērnus? Tev būs darīšana ar maniem bērniem! Tas tev patiktu, lai tik mani bērni strādātu. Lai tev nebūtu nekas, ko darīt! Tā tu man drīkstēsi atbildēt, man, man! Kur tas žagars, kur tā vica? (*Skrej un meklē.*)

Lienīte (*ātri ieskriedama*). Šķūtene, šķūtene! Jūsu sivēns izlauzās no aizgaldas, laiž ļekas vaļā!

Pamāte (*kā aizdzelta*). Ak tu žē, ak tu žē! (*Ar dūri pret Sprīdīti.*) Pie visa tu vien vainīgs! Gan tu dabūsi!

* *Ducis – divpadsmit.*

* *Kut' – kur tad.*

* *Tītina – mēda, ķircina.*

* *Atļaujas – ļaujas, neturas pretī.*

* *Neviena acu paņēmiens – neviena mirkļa.*

2. skats

Sprīdītis, Lienīte, bērni.

Sprīdītis. Ē! (*Nopūšas un ņemas atkal ar karotēm.*)

Lienīte (*paver durvis un sauc*). Nāciet, nāciet! Var nākt. (*Ierauga ripu.*) Skat, ko viņš taisa! Ripas viņš taisa. Pagaidi, es pateikšu pamātei.

Sprīdītis. Teic! Domā, man bail. Skaties, stabuli es taisu. Un ko jūs man visi padarīsiet! (*Sit knipi.*)

Lienīte. Nāciet, bērni, šurp, nāciet te, kad viņš tāds! Nāciet! Iesim*: bum, bum, vecā māte!

Meitene. Kas būs vecāmāte?

Lienīte. Es. (*Norauj no gultas segu un satuntulējusies nosēžas uz ķebliša.*)

Meitene (*ar bozi* sit uz grīdas*). “Bum, bum, vecāmāte, es tev’ lūdzu pirtī.”

Lienīte. “Kādu malku kurināji?”

Sprīdītis (*nevar vairs nociesties, uzšaujas kājās, paķer ķēblīti un ducina Lienītes priekšā*).

“Bum, bum, vecāmāte,
Es tev’ lūdzu pirtī.
Es tev teikšu, vecāmāte,
Kādi ērmi pirtskrāsni...”

Lienīte (*pikti*). Ak tu viens! Tā nemaz nav pareizi. Skat, kā viņš mums jauc. Bet nu tu dabūsi sukas!

Sprīdītis (*bēg. Lienīte un bērni dzenas pakaļ. Lienīte sapinas segā. Sprīdītis mēda un gaviļē. Liela kņada. Pamāte pa vidu*).

* *Iesim – spēlēsim.*

* *Boze – nūja.*

3. skats

Sprīdītis, Lienīte, bērni, pamāte.

Pamāte. Kas tad tā par klaberjakti*! Es jums gan rādīšu! Tie esot bērni! Tā esot pasaule! (*Ierauga segu uz grīdas.*) Vāj manu, vāj manu! Mana sega! Mana jaunā sega! Pērn tikko iemetās pirmais caurums. Es jums gan rādīšu! (*Pamāte meklē, dzenas bērniem pakaļ; bērni pa vienam izbēg pa durvīm, Sprīdītis uzmūk uz krāsns.*) Ā! Ak tu tur esi! Domā, es tevi nevaru dabūt rokā. Nu, pagaidi tik tu man! Tu mani pieminēsi! Būtu man tik kas, ko zvelt! (*Ierauga ripu uz grīdas.*) Ā, ripas tu man taisi! Nu, pagaidi! Nu mēs esam šķirti ļaudis! Nu tu vari kārt zobus vadzī*. Prasīsi tik tu ēst! Nekā, kundziņ! Trīsreiz pa dienu pērienu, to tu dabūsi. Tad tu paliksi kā pūpēdis, tad tu –

Lienīte. Šķūten, šķūten! Biezā putra piedegusi!

Pamāte (*nomet ripu*). Ak tu kungs! (*Paceļ dūri pret Sprīdīti.*) Bet tu man pieminēsi! (*Izskrien ārā.*)

* *Klaberjaks – tracis.*

* *Kārt zobus vadzī – iztikt bez ēšanas, badoties.*

4. skats

Lienīte (*noskatās zobgalīgi*). Nu, lien nu, lien no krāsns zemē! Te nu bij lielais drošinieks! Pē! Bēg uz krāsns. Bail no pēriena. Es nu gan uz krāsns nebēgtu.

Sprīdītis (*lien nošļucis zemē, sameklē savu ķēblīti un sēžas pie darba*).

Lienīte. Joz nu tik siksnu ap vēderu. Trīs dienas jau tu putas ne paost nedabūsi. Pamāte kā pūķis.

Sprīdītis. Ak, laid mani mierā! Tu tik esi vainīga!

Lienīte. Kā, es?

Sprīdītis. Kas ta rāva to jauno segu no gultas? Par to viņa tik tā saskaitās.

Lienīte (*saskaitusies*). Un kas tad taisīja ripas, kas tad mizoja stabules, kas tad izjauca mums rotaļu?

Sprīdītis. Ē! Ko es ar tevi runāšu, ar tādu strīdoņu!

Lienīte. Pats esi strīdoņa!

Sprīdītis (*mēda*). Ļe, ļe, ļe!

Lienīte (*pretī*). Ļe, ļe! Domā, es nemāku! (*Abi mēdās.*)

5. skats

Sprīdītis, Lienīte, vecāmāte.

Vecāmāte (*nāk pa durvīm un ierauga abus mēdāmies, rāj*). Vē, vē! Kauns! Kas tā dara! Lieli cilvēki – ...

Sprīdītis. Ko ta viņa mani neliek mierā.

Lienīte. Es neliekot mierā? Kas man ar šo!

Vecāmāte (*pilna rūpju*). Vai, vai, bērns! Ko tu esi padarījis! Pamāte kā aizsvilis pakulu vērkuļi*. Pakampa putru un aizskrēja uz lauku pie arājiem. Bet, kad nāks mājā, kā tad mums abiem ies? Es jau visu izciestu. Bet ka tev tik grūti. (*Slauka asaras.*)

Sprīdītis (*ātri uzceļas, kā ko stingru noņēmis**). Neraudi vis, vecmāmiņ. Es – es iešu projām.

Vecāmāte. Kur tad tu, bērniņ, iesi?

Sprīdītis. Iešu pasaulē. Vai tur vietas trūkst? Kas man te? Spīdzina un ķircina.

Lienīte (*nemierīgi*). Brīnums gan, kur ta šim jāiet!

Vecāmāte. Vai ta nu, bērniņ, visi? Vai ta mēs tev neesam labas, ačē*, es un Lienīte?

Sprīdītis. Tu gan. Par tevi jau es nesaku, bet Lienīte! Kas tā man par labo, apsmej vien!

Vecāmāte. Kā pelīte esmu tevi vilkusi. Paliki maziņš, mātes piena nedabūji. Uz rokām tik tevi šūpoju naktīm un dienām. Apprecēja tēvs citu sievu... katru kumosu skaitīja, ko mutē bāzām. Cik dienām neēdu, lai tik tu augtu. Bet tāds maziņš vien paliki. Par Sprīdīti iesaucām. Nu gan drusku pastiepies, bet lielais puisis jau no tevis neiznāks.

Sprīdītis (*aizkustināts*).

Vecāmāte. Priekš kā ta nu es dzīvoju. Man jau tik tas viens prieks pasaulē ir. Tikai mīlēt un rūpēties, rūpēties un gādāt.

Lienīte. Būtu Sprīdītis labs, gan es ko pagādātu!

Sprīdītis. Ne es no tevis kā gribu, ne man kā vajag. Iešu mantu celt*. Tur tālu lielā sila malā, tur es pats esmu redzējis, kā tur nauda žāvējas.

Lienīte. Melšas vien! Nauda žāvējoties! Kāpēc tad neviens neatrod?

Sprīdītis. Kam dūša, tas atrod. Vecāmāt, kur mana tēva lielā lāpsta?

Lienīte (*skatās zagšus uz aizkrāsni*). Es gan zinu, kur lielā lāpsta, bet es neteikšu.

Sprīdītis. Nu, kad tu zini, tad es ar zinu. (*Pieskrien un no aizkrāsnes izvelk lāpstu.*) Urā! Bet nu sveiki! Labi, ka es līdz vakaram notieku* līdz lielajam silam.

Vecāmāte. Vai manu! Vai manu! Nav vairs valdāms!

Lienīte (*ļoti dedzīga un enerģiska*). Un tu neskriesi, nu! Viens pats uz tādu lielu silu! Tu nomaldīsies. Mājās vairs netiksi.

Sprīdītis. Kas mani var nelaist! (*Cīnās ar Lienīti, atrauj to no durvīm un iziet.*)

Lienīte (*spītīgi*). Nu tad skrej ar! Ak tu tāds! Skaties, cik viņš stiprs!

Sprīdītis. Izrakšu naudu, pārnākšu mājā un uzcelšu pili, bet tevi jau nu gan tai pilī nelaidīšu. (*Prom.*)

* *Vērkulis – kodeļa, ērkulis.*

* *Noņēmies – apņēmies.*

* *Ačē – re, rau.*

* *Mantu celt – meklēt apraktu mantu.*

* *Notieku – nokļūstu.*

Otrais tēlojums

Pie Vēja mātes

Purvaina sila mala. Tālumā biežoknis. Aiz galotnēm Vēja mātes pils. Pa meža malu šaudās malduguntiņas.

1. skats

Sprīdītis (*uznāk ar lāpstu plecās. Malduguntiņas no meža biežokņiem it kā kairinādamās* nāk arvien tuvāk, šaudās viņam gandrīz ap pašām kājām*).

Ā-ā! Redz, ka man taisnība! Žāvējas gan nauda! Un kas te daudz! Te jau var rakt izlasīdamies*. (*Taisās ar lāpstu rakt. Kur lāpstu pieliek, uguntiņa aizšaujās.*) Āre! Kas tad tas? Atkal tur! Ak kāds mānītājs! (*Sprīdītis lec drīz šurp, drīz turp.*) Gan es tevi dabūšu! Pagaidi! Stājieties! (*Skrien klupdams krizdams.*)

* *Kairinādamās – ķircinādamās.*

* *Izlasīdamies – izvēlēdamies labāko.*

2. skats

Sprīdītis, Vēja māte.

Vēja māte (*smejas par Sprīdīti*). Hi! Hi! Hi!

Sprīdītis. Kas tur bij? Kā kad* smējās? (*Ierauga Vēja māti.*) Skat, kāda vecene!

Vēja māte. Ko tu tos manus pabērnus trenkā? Tiš, nu tiš mājā, bērniņi! (*Malduguntiņas sāk zust.*)

Sprīdītis. Nu, skaties, nu tu visus aizdzini! Kur tad nu es zināšu rakt savu mantu?

Vēja māte. Tātad mantu tu meklē? Gudrinieks! Vai tad tu nevarētu kā pelnīties?

Sprīdītis. Ko t' es pelnīšos! Govis ganīt man jau apnicis. Un par lielo puisī mani neviens neder*.

Vēja māte. Vai tev dūša ir?

Sprīdītis. Ir.

Vēja māte. Ej, apsargā manus dēlus! Esot viņi tā ālējušies, ka nemaz vairs miera pasaulē nedodot. Ja labi nosargāsi, tev ar ko iedošu.

Sprīdītis. Nu – iešu, iešu. Cik ilgi?

Vēja māte. Tik ilgi, kamēr atnākšu no Spēka avotiņa. (*Izņem no azotes 4 garas lentes.*) Še! Viņi tagad tikko nogūlušies, bet iepriekš jau no šīm lentēm tev vajag katram apmest cilpu ap kāju. (*Ar bāli dzelteno.*) Skaties! To manam Austrītim. Tas mans sājpu bērns. Skrien simtām jūdžu. Rīkle viņam izkaltusi, pats izgrabējis, pa tiem smilšu klajumiem braukājot. (*Ar sārtu lenti.*) Un to, lūk, manam Dienvidītim sārtajā mētelī. Tas pavisam cits vīrs! Viegls un lepns. Skrej, ka mati vien plivinās. Kur tas visur nav bijis! Uz saules kalniem, kuri sarkanās rozēs vien līgojas. (*Ar drūmi pelēku lenti.*) Un šī būs manam Rietenītim pelēkā mētelī. Tas man tāds nošņurcis. Caurām dienām viņam mākoņu blāķi jāstiepj, pa jūrām jābradā. (*Ar sidrabbaltu lenti.*) Un to dosim tam visdūšīgākajam. To manam Ziemeļim. Kā par viņu ļaudis sūdzas! Gāžot jumtus, plēšot sētas! Drebinot kaulus, klabinot zobus. Pats kā ledus blāķis un ledus blāķos vien guļ. Tā! Ej, nu ej! (*Aiztuntuļo uz avotu.*)

Sprīdītis. Vai akls! Guļ kā līņi visi vīri! Nu tik vienam pēc otra kājas jāsasien! (*Īsa pauze. Debess sāk sārtoties.*)

Balss. Mostieties! Mostieties! (*Sāk vējš šņākt.*)

Sprīdītis. Vai, vai! Sāk mani kaltēt, sāk mani žāvēt! Austrīņš ceļas! Nav vairs spēka! Vēja māt, Vēja māt! (*Pa lūku izšaujas dzeltens mākonis.*) Aizlaidās ar todievu! Nu tik jātur tie citi ciet!

Balss. Mostieties! Mostieties! (*Tornī sāk stiprāk šņākt.*)

Sprīdītis. Vai manu! Vai manu! Dienvidis mostas! Nu atkal sāk dedzināt. Nav vairs glābiņa! Visus sviedrus no miesām izspiež! Vēja māt, Vēja māt! (*Šņākdams izskrej sārts mākonis.*) Tā, tā! Nu ir atkal miers! (*Sāk vēl stiprāk šņākt.*)

Balss. Mostieties!

Sprīdītis. Vai! Vai! Kā nu iet! Kādi pali, kādi plūdi! Ak tu nolāpītais Rietenis! Visi kauli samirkuši! Vēja māt! (*Pelēks mākulis* ar pārkonu izšaujas.*)
Nu, te tev nu bij!

Balss. Visi jau projām! (*Svilpo, šņāc un kauc kā viesulis.*)

Sprīdītis. Vēja māt! Ziemeļi! Brr! Ja tu mani... brr... nelaidīsi... es ledū sastingšu... brr... es būšu pagalam. (*Ziemeļi izskrej kā balts mākonis, debesis sārtas, lec saule.*)

Vēja māte. Klieudz tu tavu kliegšanu! Te nu lielais sargātājs! Nu, vai labi nosargāji?

Sprīdītis. Kur es tādus gaisa grābējus nosargāšu! Re, līpas vien palika! (*Rāda lentes.*)

Vēja māte. Viņi jau no tava blāvienu aizskrēja. Kauns gan! Vai tev, puisim, jābrēc! Un lai ar galvu rauj nost! Še nu, še! Padzeries no spēka avotiņa! (*Dod krūzi.*)

Sprīdītis (*dzer un paliek* arvien brašāks*). Vai zini, nu man atkal dūša.

Vēja māte. Algu tu nu gan neesi pelnījis. Darbu slikti izdarīji. Bet labā griba arī nav peļama. Došu tev mazu piemiņu. Še – šī svilpīte. Cik ilgi svilpīte svilps, tik ilgi visiem, ko tu gribēsi, būs jādanco.

Sprīdītis. Nu, paldies, paldies!

Vēja māte. Ej tālāk pasaulē un mācies izturēt un klusu ciest, lai ar vai _ _ _

Sprīdītis. Lai ar vai galvu rauj nost! Nu tu redzēsi, kā es to mācīšos. (*Pamet knipi, pagriežas uz papēža, prom.*)

* *Kā kad – it kā.*

* *Mani neviens neder – mani neviens neņem darbā.*

* *Mākulis – mākonis.*

* *Paliek – kļūst.*

Trešais tēlojums

Meža vidū

Biezs, krāšņs mežs. Lazdas, ozoli, bērzi, egles. **Sprīdītis** guļ zem ozola. Saule tam spīd taisni sejā.

1. skats

Sprīdītis

Sprīdītis (*zem ozola dziļā miegā. Atver acis*). Guli tavu gulēšanu! Bet nu ar viss miegs ir cauri! Re, saule! Skatās šurp!

Saulīt, mana krustamāt,
Pār mežiņu roku devi:
Pilni pirksti abu roku
Zelta grieztu gredzentiņu.
(*Uzceļas kājās, apskata ozolu.*)

Ozoliņ, ozoliņ,
Tavu lielu resnumiņu!
Tek bitīte trīs dieniņas,
Nevarēja aptecēt!
(*Paiet šurpu turpu, apskatās.*)

Ko? Zemenes! Piesarkušas, pietvīkušas un smaržīgas! (*Lasa mutē.*) Un gardas! Mm!

(*No tālienes dzirdama raudāšana un vaimanas.*)

2. skats

Sprīdītis, Milzis Lutaussis, bērni.

Milzis (*zvērojošu seju*, ādās ģērbies, lielu rungu rokā – dzen bērnus ar vācelītēm pa priekšu*). Nu! Nu! Lielus soļus! Lielus soļus! (*Ierauga Sprīdīti.*) Ā – vēl viens gards kumoss! Nāču*!

Puisēns. Ja tu esi labs cilvēks, tad glāb mūs!

Sprīdītis. Kas tas tāds ir?

Puisēns. Viņš dzen mūs uz savu midzeni. Būšot ēst*.

Sprīdītis. Stājieties visi aiz manis! Laid viņus mierā!

Milzis. K-o! Kāds sprunguls man pa kājām aizmeties?

Sprīdītis (*atminēdamies* svilpīti*). Urā! Nu tu esi manos nagos! (*Sāk svilpt.*)

Milzis (*lēkdams un diedams*). Nu – tu brīnums! Kājas ļenganas... Lec pašas no sevis! Tprrr! Stājieties! Rimstieties! To stabuli... to stabuli... Nost! Nost! (*Nogāžas elsdams.*)

Sprīdītis (*stājas* pūst*). Tu vairs bērnus netrenkāsi?

Milzis. Nē – nē – nē!

Sprīdītis. Pielūko! Un stirnas un zaķus tu man liec mierā! Un putniņus tu nedrīksti aizskart!

Milzis. Laid tik mani projām!

Sprīdītis. Nu ej! Nu es tevi vairs neturu.

Milzis (*bailīgi uz Sprīdīti atskatīdamies, ar lielu lēcienu prom*).

Sprīdītis. Klau! Nu putniņi atkal čivina!

Meža māte. Meža māte, Meža māte! Nāk labo darbu atalgot.

Tu man labu nodarīji,

Manus bērnus atpestīji.

Brieži, zaķi, stirniņas

Cilā atkal kājiņas,

Zīle, žube, dzeguze

Pogo, kūko, vīterē!

Nu es tev par dūšu drošu

Arī tagad algu došu!

Skaties, šito sprunguliņu*!

Tikai nenicini viņu!

Ja pie tā kāds piedursies,

Tā kā sietin piesiesies,

Ātrāki vairs neaties,

Kamēr teiksi: atlaidies!

(Iedod Sprīdītīm zaļu sprunguliņu un iet atpakaļ mežā.)

Sprīdītis. Paldies, paldies! Kas tur nu! Nieka sprunguliņš. Kas dots, dots. Jāglabā ir. Nu esmu gan bagāts vīrs. Nu man ir svilpe un sprungulis! *(Aiziet, lekādams un abus augstu turēdams.)*

* *Zvērojoša seja – dusmīga seja.*

* *Nāču – nāc šurp.*

* *Būšot ēst – viņš mūs ēdīs.*

* *Atminēdamies – atcerēdamies.*

* *Stājas – beidz.*

* *Sprunguliņš – neliels kociņš.*

Ceturtais tēlojums

Pie Sīkstuļa

Neglīta istaba. Kaktā pavards ar kvēlojošām oglēm. Vēls vakars. Ārā vētra un lietus.

1. skats

Sīkstulis, Sīkstuļa kalpone.

Sīkstulis (*kalsnējs, trūcīgā apģērbā*). Hej! Hej! Cik ilgi tev jāiztiek ar tauku picku?

Kalpone. Ar to, kuru jūs priekš četrām vasarām pelei atņēmāt?

Sīkstulis. Vai es neteicu, ka vēl divas ziemas ar to jāiztiek? Un ko tu dari? Šodien bija manā virumā tauku plēve tik liela kā mans pirksta spiedienu.

Kalpone (*ņem podu un skatās*). Viss tukšs. Kad tak būtu surbiņu* man atstājis!

Sīkstulis. Tev jau viss labums palika. Kad tu ar siltu ūdeni apskalosi, tur tev pietiks trim dienām.

Kalpone. Kad vēl būtu drusciņ maizes.

Sīkstulis. Vakar man palika 12 drupačas pāri, un šodien tu man tik ienesi 7, tātad tev palikušas veselas 5 drupačas. Tu mani izputināsi*, pagalam izputināsi!

* *Surbiņa – kripatiņa.*

* *Izputināsi – padarīsi par nabagu.*

2. skats

Sīkstulis, Kalpone, Sprīdītis.

Sprīdītis (*lēni ienāk*). Labvakar!

Sīkstulis. Ko tu te meklē?

Sprīdītis. Naktsmājas lūdzu.

Sīkstulis. Nav nekādu naktsmāju. Ārā! Mana māja nav priekš diedelniekiem!

Sprīdītis. Ārā ir tik tumšs. Klausieties, kāda vētra un lietus _ _ _

Sīkstulis. Iet, iet, iet!

Sprīdītis. Bet ārā gan nedzeniet. Dodiet man par to ko padarīt.

Sīkstulis. Padarīt? Nu labi. Tu vari apsargāt durvis. Un tu nedomā te ložņāt apkārt un spiegot. (*Prom.*)

3. skats

Kalpone, Sprīdītis.

Sprīdītis. Ak, vēders tukšs!

Kalpone. Te jau nu tu viņu nepiepildīsi.

Sprīdītis. Kas tur tev tai podā?

Kalpone. Kad tu esi labs puisis, tad mums arī var iznākt vakariņas abiem. Apskalošu ar remdenu ūdeni. Še nu še, pastrebies!

Sprīdītis (*priecīgs*). Do šurp! Vaai! Samazgas! Būtu viens tauku kunkulītis!

Kalpone. Iekod pirkstiņā, būs tauki.

Sprīdītis. Vai tev nav kāds salmu maišelis, kur pagulēties?

Kalpone. Vesels maiss salmu! Vai tik daudz ir pavisam pasaulē? Mums ir desmit salmu mājā: kungam septiņi, man trīs. (*Paņem lāpstu un iziet.*)

Sprīdītis. Ai, ai! Nu iet gan plāni! (*Pie durvīm klauvē.*) Klau, kas tas? Ar varbūt kāds nabadziņš, kas meklē naktsmājas. Iešu attaisīt. (*Iet durvis attaisīt. Ienāk vecs vīriņš. Istaba paliek uzreiz gaiša.*)

4. skats

Vecais vīriņš, Sprīdītis, Sīkstulis.

Vecais vīriņš. Dievs palīdz, Sprīdīt! Vai nevarētu dabūt naktsmājas?

Sprīdītis. Vai, tētiņ! Grūti būs.

Sīkstulis. Ar ko tu tur runā? Kas ienāca?

Sprīdītis. Nekas, nekas! Vējš tik grabina!

Vecais vīriņš. Melot nevajag.

Sīkstulis. Ko? Atkal viens diedelnieks*! Ārā! Te nav vietas priekš vazaņķiem!

Sprīdītis. Nedzen vis! Kur lai vecītis iet tik sliktā laikā?

Sīkstulis. Nu, izciet viņa dēļ trīs mocības, tad es viņu atstāšu te.

Sprīdītis. Kas par mocībām?

Sīkstulis. Kad apņemsies, tad pateikšu vienu pēc otras.

Sprīdītis. Cietīšu.

Vecais vīriņš. Ko nu tu, dēliņ, tad jau labāk es iešu.

Sprīdītis. Gan, gan es izcietīšu.

Sīkstulis. Redzi šo adatu. To tev ieduršu rokā līdz acij.

Sprīdītis. Dur!

Sīkstulis (*dur. Ar ļaunu prieku*). Nu, nu? Vai sāp ar?

Sprīdītis (*ciešas*). T... t...ik vien tev tā adata asa?

Sīkstulis (*izvelk*). Nu? Sāp?

Sprīdītis. Kā blusas kodiens. (*Sauc uz āru.*) Nu, Vēja māte, redzi, ka izturēju!

Sīkstulis (*iet uz pavardu*). Nu, nāču, nāču! Re, kur oglītes vēzējas*, liec nu roku iekšā, kamēr noskaitīšu trīs burvības. (*Tur Sprīdīša roku uz oglēm un skaita burvības.*)

Sprīdītis. Nu, nu – tu brīnums. Tev jau tās o-o-gles pavisam aukstas!

Sīkstulis (*atlaiž roku*).

Sprīdītis (*slepus*). Sūrst gan! (*Sauc uz āru.*) Redzi, Vēja māt! Ne pīkstēt nepīkstēju!

Sīkstulis. Bet nu tu man papīkstēsi. Cik tu no manas putras izstrēbi?

Sprīdītis. Tur no tām samazgām? Vienu karoti.

Sīkstulis. Nu, tik es tev asinis notecināšu.

Sprīdītis. Domā, man bail!

Vecais vīriņš. Lai nu paliek, Sprīdīt! Tikpat viņš mani te neatstās.

Sīkstulis. Ko? Tu vēl neesi aizvilcies? Ārā, diedelniek!

Sprīdītis. Vecīti neaiztīc! Tu mani mājī! Izmocīsi un vecīti neliksi mierā! Še pirksts, še! Urb iekšā! (*Izrauj Meža mātes sprunguliņu un tur priekšā.*)

Sīkstulis (*pielīp pie sprunguliņa*). Vai, vai! Atpestī*!

Kalpone (*aizsteidzas palīgā – pielīp pie Sīkstuļa*). Vai, vai! Atpestī!

Sprīdītis (*ievelk viņus pa kreisi, kliegz*). Atlaidies! (*Aiztaisa durvis.*) Nu tevi neviens vairs ārā nedzīs.

Vecais vīriņš. Dod man ko ēst.

Sprīdītis. Jā, ka man kas būtu. Te tai podā ir gan samazgas, bet tās jau ne suns nevar ēst.

Vecais vīriņš. Padod pagaršot. (*Sāk strebt.*) Esi gan tu izlepis. Tik garda putra! Še, pagaršo!

Sprīdītis (*garšo*). Vai, kur garda! Tādas jau pašam ķēniņam nav! (*Strebj līdz pēdējai surbiņai, tad atminas.*) Vai! Nu es izēdu visu!

Vecais vīriņš. Nekas, dēls! Cik ta nu vecam tās ēšanas. Saki, dēls, kur tad tu tā klejodams?

Sprīdītis. Eimu* laimi meklēt.

Vecais vīriņš. Tātad vēl neesi atradis. Nu, vai tad kādreiz iedomājies arī par vecomāti un Lienīti?

Sprīdītis. Tu tās pazīsti?

Vecais vīriņš. Pazīstu gan. Tavu pamāti ar pazīstu.

Sprīdītis. Par to tu nerunā. Tā nav laba.

Vecais vīriņš. Bet tu gan esi tik brīnum labs. Tu gan esi tik spožs kā dimanta oliņa? Melnumu nemaz nav?

Sprīdītis. Ir gan melnumi ar.

Vecais vīriņš. Bet melnumus vajaga notīrīt. Tad būs sirds kā daiļš trauciņš, un tad tu varēsi ielikt visdārgāko.

Sprīdītis. Tu esi tik savāds un labs.

Vecais vīriņš. Nu, tu jau man ar bijī labs. Tā aizstāvēji. Par to tev ar ko došu. (*Izņem no azotes gredzentiņu.*) Skaties šo gredzentiņu. Kad tu kādreiz vēlies tikt uz to vietu, kur vislabāki klājas, tad viņš tev palīdzēs. Ja tik tava vēlēšanās ir karsta un taisnīga, tad pagriez gredzentiņu tā, ka akmentiņš nāk uz zemi. Tad iesit trīsreiz plaukstās un sauc: gulbīt, gulbīt, kustini kājiņas! Tad viņš tevi aiznesīs uz Laimīgo zemi.

Sprīdītis. Gulbīti, gulbīti, kustini kājiņas! – Nu, paldies, tētiņ, paldies! – Kur tad vecītis? Nozuda vecītis!

* *Diedelnieks – ubags.*

* *Vēzējas – spīd, kvēlo.*

* *Atpestī – atbrīvo.*

* *Eimu – eju.*

7. skats

Sprīdītis, Saucējs.

Saucējs. Lieli vīri, stipri vīri! Nāciet uz ķēniņa pili! Ķēniņa divas meitas velns aiznesis, šovakar nāks pēc jaunākās. Kas drošs, lai nāk glābt!

Sprīdītis. Ķēniņa meitu glābt? Oho! Nāc iekšā!

Saucējs (*ienāk*). Vai te ir kāds stiprs vīrs?

Sprīdītis. Es! Es iešu glābt!

Saucējs. Tu, knēveli? Bet pavēle man ir visus ņemt līdzī, kas grib. Tad nāc ar tūlīt! (*Prom.*)

Piektais tēlojums

Ķēniņa pilī

Ķēniņa zāle ar troni.

2. skats

Saucējs, Sprīdītis, galma kungi.

Saucējs (*paliek pie durvīm*).

Sprīdītis. Labdien, kungi!

1. galma kungs. Saucējs mājā! Nu, vai pārvedi stiprus vīrus?

Saucējs. Viss kā izslaucīts. To vēl sagrašināju*. Tas atnāca ar velnu cīnīties.

Visi (*smejas*). Ko? Šis knēvelis? To jau velns ar knipi nosītīs! Ha, ha, ha!

Sulainis. Karalis nāk!

* *Sagrašināju – atradu.*

3. skats

Ķēniņš, princese Zeltīte, galma kungi un dāmas, sulaiņi.

Ķēniņš (*ietek sīkiem solīšiem, nosēžas uz troņa*).

Princese Zeltīte (*bāli sārtā ar zeltu rotātā tērpā nosēžas ķēniņam līdzās*).

Ķēniņš. Lai saucējs sauc!

Saucējs. Tā ķēniņš liek teikt: divas meitas jau viņam velns aiznesis. Un nu šodien tas nāk pēc ķēniņa jaunākās meitas, pēc skaistās princeses Zeltītes. Kas velnu pārvarēs un princesi izglābs, dabūs pus ķēniņa valsts un princesi Zeltīti par sievu.

Ķēniņš. Vai mūsu vidū vairs nav neviena drošinieka?

Sprīdītis (*nāk uz priekšu un paklanās*). Es, kungs un ķēniņ!

Ķēniņš. To tu atvedi? Tad mums vairs nav ko cerēt!

Saucējs. Lai viņš cīkstās! Bet tikpat* jau neglābs.

Galma kungs. Lai viņš cīkstās, kungs un ķēniņ!

Sprīdītis. Kad es teicu, ka glābšu, tad glābšu.

Galma kungs. Gaiss paliek smags. Nelabais nāk! Tumsa skrien pa priekšu!

Karalis (*bēg no troņa, visi saskrien vidū*).

Sprīdītis. Prom! Ejiet visi prom! (*Visi prom.*)

* *Tikpat – tik un tā.*

5. skats

Sprīdītis, Nelabais.

Nelabais (*uzskrien ar sarkanu gaismu. Pats melns ar diviem ragiem pierē un asti pakaļā. Skraida un sauc*). Kur princese? Kur princese?

Sprīdītis. Princese liek teikt labdienas!

Nelabais. Kas tas par kverpli? Ko tu no manis gribi?

Sprīdītis. Gribu ar tevi cīkstēties.

Nelabais. Tu? Visus vīrus ķēniņam pārvarēju. Nu sūta siseņus. Nu, tad nāču ar! (*Taisa dažus ķērienus, no kuriem Sprīdītis arvien izvairās.*)

Sprīdītis. Pa, pa! Pirms tām pūlēm drusku uzdancosim. (*Izņem stabuli un sāk stabulēt.*)

Nelabais (*sāk griezties, diet*, lēkāt*). Kas tas! Kājas ļenganas... Kā lec... Griežas... Kas mani apsēdis? Nost! Nost! Diezgan! Diezgan!

Sprīdītis (*beidz stabulēt*). Un tad tu tā nokusi? Bet nu iesim cīkstēties. Še, pacel manu mazo pirkstiņu! (*Sniedz velnam sprunguliņu. Velns kā ķer, tā piesienas.*)

Nelabais. Au! Au!

Sprīdītis. Vai redzi, kā es tevi vinnēju!

Nelabais. Ko tu ar mani darīsi?

Sprīdītis. Vienu no taviem ragiem es tev ņemšu.

Nelabais. Vai, vai! Kamēr rags ataug, tūkstoš gadu es vairs nedrīkstēšu vairs zemes rādīties.

Sprīdītis. Tas ir labi! To jau es tik gribu. (*Nolauž viņam ragu.*) Atlaidies!

Nelabais (*ar vienu lēcienu prom*).

Sprīdītis. Varat nākt!

* *Diet – dejot.*

6. skats

Sprīdītis, ķēniņš, princese, galma kungi un dāmas.

Sprīdītis. Nu, kungs un ķēniņ. Velns ir pārvarēts. Še, šo ragu es viņam nolauzu un to nolieku pie tavām kājām. (*Dara to.*)

Ķēniņš. Krietni, mans dēls. Tu esi izpildījis savu solījumu, un nu tik atliek mums izpildīt mūsējo. Princese Zeltīte!

Princese. Nē, tēvs, to taču tu nedomā no tiesas*. Es lai ņemu šito par vīru, šito knisli! Ko tad visas kaimiņu princeses teiks?

Ķēniņš. Kas solīts, tas jāizpilda! Un, kad tu viņa negribi, tad tu mana meita vairs neesi.

Princese. Es tev uzdošu mīklas minēt, un, kad tu tās nevarēsi atminēt, tad tevi ar kaunu padzīs pasaulē.

Sprīdītis. Labi, esmu ar mieru. Uz cik mīklām?

Princese. Uz trim.

Sprīdītis. Labi.

Princese. Atmini manu mīklu: īsāks par visīsāko zāli, mazāks par vismazāko oliņu, garāks kā visgarākais koks, augstāks kā visaugstākais kalns.

Sprīdītis. To garumu un īsumu, to zemumu un augstumu manas kājas ir katru dienu mērījušas: tas ir ceļš, princese Zeltīte.

Princese. Nu, kas nu tik vieglu mīklu neatminēs! Bet atmini manu mīklu: guļ baļķis uz ceļa. Ne tam var pāri pārkāpt, ne apkārt apiet.

Sprīdītis (*turpina*). Ne to var projām aiznest, ne to var kaut kur paslēpt. To es labi pazīstu. Tas mans uzticamākais biedrs. Tā ir ēna.

Princese. Kaut tu ar savu minēšanu mēli norītu! – Bet atmini manu mīklu: rej kā suns, mauj kā vērsis, pogā kā lakstīgala...

Sprīdītis. ...runā kā cilvēks, skan kā pulkstenis, ruc kā pērkons. Nav nevienas mutes un atbild tūkstoš mutēm. Tā ir atbalss, princese Zeltīte.

Princese (*dusmās*). Tu man rauj vārdu no mutes ārā!

Sprīdītis. Vinnēju*, vinnēju! Bet tagad atmini manu mīklu.

Princese. Man nav tavas mīklas jāmin.

Sprīdītis. Tā ar nemaz nav mīkla. To es nupat te pilī mācījos. Ja atminēsi, tad es atkāpšos.

Princese. Teic!

Sprīdītis. Sprēgā kā dimanta šķiltaviņa, dzeļ kā čūskas dzelonītis.

Princese. Tā nav nekāda mīkla, ko tu man uzdevi.

Sprīdītis. Oh, tā ir laba mīkla! Tā ir tava mēlīte, princese Zeltīte.

Princese. Ā! Tu to uzdrošinājies! Nu, tiksi tik tu manos nagos!

Sprīdītis. Tur nu es nekad netikšu. Tu domā, ka es tevi gribu! Lai tu sēdētu glāžu* pilī un būtu ar zeltu apbērtā, i tad es tevis negribētu! Man visa pasaule vaļā! Redzi, šitais gredzentiņš mani aizvedīs uz Laimīgo zemi. (*Pieiet pie ezera, iesit trīs reizes plaukstās, sauc.*) Gulbīti, gulbīti, kustini kājiņas, nes

mani uz Laimīgo zemi! (*Pār ezeru plūst zila gaisma. Peld gulbītis.*) Dzīvo vesela, princese Zeltīte! Vēlu tev – lai tevi ar nu tiešām Nelabais parauj! (*Ātri ielec laivā un aizpeld ar gulbīti.*)

Princese. Ko? Kas? Viņš brauc projām! Skrieniet! Vediet viņu atpakaļ! Tūlīt, uz pēdām vediet viņu atpakaļ!

* *No tiesas – patiešām, pa īstam.*

* *Vinnēju – uzvarēju.*

* *Glāžu – stikla.*

Septītais tēlojums

Atkal mājās

Zema istaba, dārzs ar ziedošiem kokiem. Pavasara vakars.

1. skats

Sprīdītis.

Sprīdītis (*priekšā pa labi ar savu lāpstu. Skatās brīnīdamies apkārt*). Mājās! Es atkal esmu mājās! Tavu brīnumu! Gulbītis kā pie ceļa apstājās, tā es pa to pašu ceļu gāju... Garām saules kalnam, garām Meža mātes pilij, uz Laimīgo zemi... Tā vectētiņš teica. Un, rau, kur ceļš ietecēja un nobeidzās! – Viss vēl tāpat! Bet sētsvidus kā izmiris. Neviens netek pretī. Vecāmāt! Lienīt! Es esmu te! Es pats pārnācu! (*Tālumā dzird līgojam.*)

Dzied, māsiņa, tu pret mani,
Es pret tevi gaviļēšu,
Es pret tevi gaviļēšu,
Skaņu balsi rādīdama.

Sprīdītis. Ā! Viņi visi pakalnēs. Ielīgo pavasari. Es līgošu pretī.

Līdziet, meitas, man līgot,

Man bij daudzi skaistu dziesmu;
Pa vienai salasīju,
Svešas zemes staigādams.

3. skats

Puiši, meitas, bērni, Sprīdītis, vecāmāte, Lienīte, pamāte.

Meitas un puiši. Kas tas tāds? Kas mūs atlīgo?

Sprīdītis. Labvakar, mūsu ļaudis!

Meitas un puiši. Labvakar! Ā! Sprīdītis! Pasaules gājējs! Ak, nu pārnāci gan!

Lienīte. Ko? Sprīdītis mājās! Manu Sprīdīti! Kā mēs tevi gaidījām!

Vecāmāte. Dēliņ, manu dēliņ! Kā manas acis vēl to pieredzēja!

Pamāte. Nu labvakar! Pārnāci nu gan mājās. Labi jau gan.

Sprīdītis. Nu, pamāte, saderēsīm tad nu mierus*! Nu es esmu citādāks vīrs.

Vecāmāte. Kā tad nu nebūs citādāks, pasauli izredzējis!

Sprīdītis. Bet naudas, vecmāmiņ, naudas... Nekā!

Vecmāte. Lai nu, lai, dēliņ! Kam tad mums tās naudas vajaga.

Puisis. Nu pastāsti, pastāsti, kā ta iet tai pasaulē!

Sprīdītis. Tur daudz ko stāstīt! Tā nemaz pasaulē neiet, kā domā. Pavisam citādi.

Lienīte. Sprīdīti, Sprīdīti! Skaties, kas tur nāk!

* *Saderēsīm mierus – izlīgsim, noslēgsim mieru.*

3. skats

Visi agrākie, ķēniņš ar galma kungiem.

Ķēniņš. Kā mēs tev dzināties pakaļ!

Sprīdītis. Ja tu mani gribi vest atpakaļ, kungs un ķēniņ, tad tas par velti. Ni* es gribu tās pusķēniņa valsts, ni princeses Zeltītes.

Ķēniņš. Nu, kad tu tās pusķēniņa valsts negribi, negribi. Bet pasaki tik, kur tu liki tos ieročus?

Sprīdītis. Ak – tos?

Ķēniņš. Jā, jā. Pasaki tik. Mēs tev bagātīgi atlīdzināsim.

Sprīdītis. Nu, cik ta jūs man dosiet?

Ķēniņš. Cik tu prasīsi.

Sprīdītis. Dodiet trīs pūri* naudas.

Ķēniņš. Vai, dēls, kur es trīs pūri naudas ņemšu!

Sprīdītis. Nu, lai tad ar iet tik, cik var kuļķenē* ielasīt.

Ķēniņš un galma kungi (*meklē pa ķešām* naudu un ber kuļķenē*). Nu, pietiks, pietiks, sien ciet to kuli!

Sprīdītis. Pusē vēl netika. Nu pietiek ar. Būs katram pa dukātam*.

Galma kungs. Bet nu dod šurp stabuli un sprunguli.

Sprīdītis. Atdot? Bet to jau man nemaz vairs nav.

Ķēniņš. Kas tā par valodu? Kā tu tā mānies?

Sprīdītis. Jūs jau tik gribējāt, lai es pasaku, kur viņi esot.

Galma kungs. Nu, tad saki!

Sprīdītis. Stabuli atstāju saules kalnā. To paņēma Vēja mātes otrais dēls. Tā bija viņa stabule. Un sprunguliņu atprasīja man Meža māte.

Ķēniņš. Bij man to zināt! Bet, kas dots, dots! Pelnījis to viņš ir desmitkārtīgi! Nu! Šķirsimies kā labi draugi. (*Sadodas rokās.*)

Sprīdītis. Jā. Būsim labi draugi, kungs un ķēniņ! Un, kad tev stipru vīru vajag, tu zini, kur tos var atrast!

Ķēniņš. Labi, mans dēls, labi. (*Ar pavadoņiem prom.*)

* *Ni – ne.*

* *Pūrs – sena labības tilpuma vienība, apmēram 70–100 litru.*

* *Kuļķene – maišelis, kulīte.*

* *Ķeša – kabata.*

* *Dukāts – sena naudas vienība.*

4. skats

Visi agrākie, bez ķēniņa.

Puiši un meitas. Oh, Sprīdītis! Kas par malaci! Ko tas visu izdarījis! Ķēniņa meitu būtu dabūjis! Bet atlaist gan nevajadzēja.

Sprīdītis. Būs mums ir tā diezgan. Katram pa dukātam. Godīgi pelnīts, godīgi dalīts. (*Nem no kuļķenes.*)

Visi. Paldies, paldies! Lai tev rodas simtkārtīgi!

Svešas zemes izstaigājies,
Gudrībiņas pielasījies,
Sveiks lai dzīvo Sprīdītis,
Pašas laimes luteklis.